

VLADIMIR NABOKOV

Rege, damă, valet

Traducere din limba engleză
și note de Veronica D. Niculescu

POLIROM
2020

Ar fi fost așa de simplu, se gândea Franz, să o prind atunci când mi-a atins genunchiul. Agonie... Oare ar trebui să aștept o vreme și să n-o văd câteva zile? Dar așa viața nu merită trăită. Data viitoare, jur, da, jur. Jur pe mama și pe sora mea.

Duminică, proprietarul i-a adus cafeaua ca de obicei, la nouă și jumătate. Franz nu s-a apucat imediat să se îmbrace și să se bărbierească, așa cum făcea în zilele din timpul săptămânii, ci doar și-a pus vechiul halat peste pijama și s-a așezat la masă pentru a-și compune scrisoarea săptămânală: „Dragă mamă, a notat cu scrisul lui dezordonat, ce mai faci? Ce mai face Emmy? Probabil...”

S-a oprit, a tăiat ultimul cuvânt și a căzut pe gânduri, scobindu-se în nas, privind pe fereastră la ziua ploioasă. Probabil ele erau acum în drum spre biserică. După-amiază o să bea cafea cu frișcă. Și-a imaginat fața rumenă și durdulie și părul vopsit al mamei. Ce-i păsa ei de el? Întotdeauna o iubise pe Emmy mai mult. Încă îl mai pocnea peste urechi când avea șaptesprezece, optsprezece, chiar și nouăsprezece ani – anul trecut, de fapt. Odată, de Paște, când era foarte mic, însă deja purta ochelari, ea îi poruncise să mănânce un iepuraș de ciocolată care fusese bine lins de sora lui. Pentru că linsese bomboana ce îi era destinată lui, Emmy primise o ușoară palmă la fund, însă lui, fiindcă refuzase să se atingă de lipicioasa oroare maronie, îi administrase un dos de palmă peste față așa de puternic, încât zburase de pe scaun, se lovise cu capul de dulapul de bucătărie și își pierduse

cunoștința. Dragostea lui pentru mamă nu fusese niciodată foarte profundă, însă, chiar și așa, fusese prima lui dragoste nefericită sau mai degrabă o privea ca pe o ciornă a unei prime iubiri, căci, deși râvnise la afecțiunea ei din cauză că poveștile din manuale (*Soldățelul meu, Hanna vine acasă*) îi spuneau, așa cum o făceau din timpuri imemorabile, că mamele întotdeauna își adorau fiii și fiicele, în realitate el nu îi putea suporta înfățișarea, apucăturile și miasmele, mirosul deprimant, deprimant de cunoscut, al pielii și-al hainelor, alunița grasă și maronie ca o ploșniță de pe gât, ticul pe care îl avea, de a-și scărpinga cu o andrea cărarea respingătoare din părul castaniu, gleznele enorme umflate de hidropizie și toate mutrele pe care le făcea în bucătărie și după care el putea determina fără greș ce prepara – supă de bere¹ sau momițe de bivoli sau acea cumplită drăgălășenie locală numită *Budenzucker*.

Probabil că – măcar privind retrospectiv – el suferise mai puțin din cauza indiferenței, a răutății, a crizelor ei de nervi, decât din cauza jenei și a scârbei simțite când îl ciupea de obraz cu falsă afecțiune în fața unui musafir, de obicei măcelarul din vecini, sau când în prezența celui din urmă îl forța, într-un haz nebun, să o sărute pe colega de școală a surorii lui, Christina, pe care el o iubea în taină și căreia i-ar fi cerut scuze pentru acele clipe îngrozitoare, dacă ea

1. Supă servită la micul dejun, obișnuită în Evul Mediu și preparată în special din bere încălzită și unt topit, turnată peste bucățele de pâine.

i-ar fi acordat cea mai mică atenție. Poate că, în pofida a tot, mamei îi era dor acum ? În rarele-i scrisori, ea nu-i destăinuia niciodată nimic despre sentimentele ei.

Și totuși îi era bine să-și plângă de milă, ochii i se umpleau de lacrimi fierbinți. Iar Emmy – ea era fată bună. Avea să se mărite cu ajutorul de măcelar. Cel mai bun măcelar din oraș. Blestemată ploaie. Dragă mamă. Și mai ce ? Poate o descriere a camerei ?

Și-a pus la loc papucul drept, care îmbătrânise mai repede decât stângul și îi tot cădea din picior când și-l legăna, și s-a uitat împrejur.

„Așa cum ți-am scris deja, am o cameră excelentă, însă niciodată nu ți-am descris-o cum se cuvine. Are oglindă și lavoar. Deasupra patului este un tablou frumos, cu o doamnă într-un decor oriental. Tapetul are flori maronii. În fața mea, la perete, este un scrin.“

În acea clipă s-a auzit un ciocănit slab, Franz a întors capul, iar ușa s-a întredeschis. Bătrânul Enricht și-a vârât capul, a făcut cu ochiul, a dispărut și a spus cuiva de dincolo de ușă:

— Da, e acasă. Intrați.

Purta frumoasa ei haină de moleschin, deschisă peste o rochie vapoasă de voal ; ploaia care o prinsese între taxi și intrare avusese timp să-i păteze cu puncte întunecate pălăria gri-perlă ca o bonetă ; stătea ținându-și strâns lipite picioarele, în ciorapi mătăsoși de culoarea caisei, ca și când ar fi fost la paradă. Încă stând astfel, ea a întins mâna în spate și a închis ușa. Și-a scos mânușile. Foarte atentă, fără să zâmbească, s-a uitat lung la Franz, de parcă nu se așteptase să

il vadă. El și-a acoperit mărul lui Adam cu palma și a rostit o propoziție lungă, însă a observat mirat că nici unul dintre cuvinte nu ieșise la suprafață, ca și când le-ar fi bătut la o mașină de scris în care uitase să introducă panglica.

— Scuzați-mă că am dat buzna așa, a zis Martha, însă mă temeam că ați putea fi bolnav.

Palpitând și clipind, cu buza de jos căzută, Franz a început s-o ajute să se debaraseze de haină. Căptușeala de mătase era stacojie, la fel de stacojie ca buzele și ca animalele jupuite, și mirosea dumnezeiește. I-a așezat haina și pălăria pe pat, iar un ultim observatorăș devotat din furtuna conștiinței lui, după ce restul gândurilor se împrăștiaseră, a remarcat că era ca și cum un pasager din tren își marchează locul pe care urmează să îl ocupe.

Camera era umedă, iar Martha, care nu avea mare lucru pe sub rochie, în afară de ciorapii cu portjartier, tremura.

— Ce s-a întâmplat? a zis ea. Credeam că veți fi bucuros să mă vedeți, însă nu spuneți o vorbă.

— Oh, dar vorbesc, a răspuns Franz, făcând tot posibilul pentru a acoperi zumzetul din jurul său.

Acum stăteau față în față în mijlocul camerei, între scrisoarea neterminată și patul nefăcut.

— Nu prea îmi place halatul, a zis ea, însă ador pijamaua. Ce material drăguț, a continuat, pipăind stofa între degetul arătător și cel mare, lângă gulerul descheiat. Ia te uită, doarme cu stiloul în buzunarul de la piept, micuțul aface-rist perfect.

El a început cu mâinile ei, îngropându-și gura în palmele calde, mângâindu-i încheieturile reci, sărutându-i brățara. Ea i-a scos cu blândețe ochelarii și, ca și când ar fi fost oarbă ea însăși, a bâjbăit după buzunarele halatului, înnebunindu-l în tot acest timp. Fața ei era acum suficient de aproape de-a lui și suficient de detașată de lumea invizibilă pentru următorul lui pas. Ținând-o de șolduri, s-a hrănit cu gura ei întredeschisă și vie; ea s-a eliberat, temându-se că nerăbdarea lui tinerească s-ar putea consuma prea repede; el și-a adâncit buzele în moliciunea gâtului ei catifelat.

— Te rog, a murmurat, te rog, te implor.

— Prostule, a zis ea. Sigur că da. Însă mai întâi trebuie să închizi ușa.

El s-a îndreptat spre ușă, punându-și automat ochelarii la loc și lăsându-și în fața ei, pe podea, papucul drept, ca dovadă a grabnicei sale reîntoarceri. Apoi, cu dorința expusă și ochii sălbăticiți în spatele lentilelor puternice, a încercat să o împingă înspre pat.

— Stai, stai o clipă, scumpul meu, a zis, ținându-l cu o mână rece și scotocind frenetic în poșetă cu cealaltă. Uite, trebuie să-ți pui asta; o fac eu pentru tine, dragul meu neîndemânatic și brutal. Acum, a strigat ea când el era magnific învelit; și, dezvelindu-și coapsele, fără să se deranjeze să se întindă și delectându-se cu nepriceperea lui, i-a dirijat mișcările în sus, până ce au izbutit, după care, cu fața schimonosită, și-a aruncat capul pe spate și și-a înfipt cele zece unghii în fesele lui.

De îndată ce s-a terminat, Martha s-a clătinat pe picioare și s-a trântit pe marginea patului în fața căruia stătuse. Totul fusese atât de minunat, încât nu și-a dat seama pe loc că sub ea era poșeta ei din imitație de crocodil, una dintre cele mai bune.

Franz a vrut să continue imediat, însă ea a zis că, înainte de toate, trebuie să își dea jos rochia și ciorapii și să se așeze confortabil în pat. Haina și pălăria au fost mutate pe un scaun. Ceea ce Martha numea „cocoșelul tău” a fost clătit și strecurat iarăși. Franz și Martha se admirau reciproc. Sănii ei erau dezamăgitor de mici, însă fermecător conturați.

— N-aș fi crezut că ești așa de deșirat și păros, a zis ea, mângâindu-l.

Vocabularul lui era încă și mai primitiv.

Patul s-a pus imediat în mișcare. Plutea în călătoria sa scârțâind discret, ca un vagon de dormit atunci când trenul expres iese dintr-o gară liniștită.

— Tu, tu, tu, spunea Martha, strângându-l ușor între genunchi la fiecare gâfăit și urmărind cu ochi umezi umbrele îngerilor ce-și fluturau batisatele pe tavanul care se îndepărta repede, tot mai repede.

Acum camera era goală. Obiectele stăteau culcate, în picioare, așezate, atârinate, în pozițiile nepăsătoare pe care obiectele făcute de mâna omului le adoptă în absența omului. Imitația de crocodil zăcea pe podea. Un dop pătat cu albastru, ce fusese recent scos de la o călimară mică din care trebuia umplut un stilou, a ezitat pentru o clipă, apoi s-a rostogolit în semicerc spre marginea mesei acoperite cu mușama, a ezitat din nou și